

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/302

z dnia 28 lutego 2018 r.

w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji klientów ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (WE) nr 2006/2004 oraz (UE) 2017/2394 i dyrektywy 2009/22/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Aby wykorzystać pełny potencjał rynku wewnętrznego jako obszaru bez granic wewnętrznych, w którym zapewniony jest między innymi swobodny przepływ towarów i usług, nie wystarczy samo zniesienie barier krajowych między państwami członkowskimi. Tego rodzaju działania mogą zostać zniweczone przez podmioty prywatne wprowadzające przeszkody niezgodne ze swobodami rynku wewnętrznego. Dzieje się tak wtedy, gdy handlowcy działający w jednym państwie członkowskim blokują lub ograniczają dostęp do swoich interfejsów internetowych, takich jak strony internetowe i aplikacje, klientom z innych państw członkowskich, którzy chcą zawierać transakcje transgraniczne (praktyka znana jako „blokowanie geograficzne”). Zdarza się to również, gdy niektórzy handlowcy stosują zróżnicowane ogólne warunki dostępu do towarów i usług wobec takich klientów z innych państw członkowskich, zarówno online, jak i offline. Choć w niektórych przypadkach takie zróżnicowane traktowanie mogłoby być obiektywnie uzasadnione, w innych przypadkach niektóre praktyki handlowców uniemożliwiają lub ograniczają klientom, którzy chcą zawierać transakcje transgraniczne, dostęp do towarów lub usług, bądź handlowcy wprowadzają w tym zakresie różne ogólne warunki dostępu, które nie mają obiektywnego uzasadnienia.
- (2) Przedsiębiorstwa, a w szczególności mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), mają różne powody, dla których stosują zróżnicowane ogólne warunki dostępu. W wielu przypadkach rozbieżne otoczenie prawne, wiążąca się z nim niepewność prawa, powiązane zagrożenia w odniesieniu do przepisów obowiązujących w dziedzinie ochrony konsumentów środowiska lub etykietowania, kwestii opodatkowania i spraw fiskalnych, kosztów dostawy lub wymogów językowych przyczyniają się do niechęci handlowców do

⁽¹⁾ Dz.U. C 34 z 2.2.2017, s. 93.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lutego 2018 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 27 lutego 2018 r.

nawiązywania stosunków handlowych z klientami z innych państw członkowskich. W innych przypadkach handlowcy wprowadzają sztuczną segmentację rynku wewnętrznego wzdłuż granic wewnętrznych i utrudniają swobodny przepływ towarów i usług, ograniczając tym samym prawa klientów i uniemożliwiając im korzystanie z bogatszej oferty i z optymalnych warunków. Tego typu praktyki dyskryminacyjne w istotny sposób przyczyniają się do stosunkowo niskiego poziomu transakcji transgranicznych w Unii, w tym w sektorze handlu elektronicznego, co uniemożliwia pełne wykorzystanie potencjału wzrostu rynku wewnętrznego. W związku z tym niniejsze rozporządzenie powinno precyzyjnie określić sytuacje, w jakich tego rodzaju zróżnicowane traktowanie jest nieuzasadnione, zapewniając w ten sposób wszystkim uczestnikom transakcji transgranicznych jasność i pewność prawa oraz gwarantując skuteczne stosowanie i egzekwowanie przepisów dotyczących niedyskryminacji na całym rynku wewnętrznym. Zniesienie nieuzasadnionego blokowania geograficznego i innych form dyskryminacji ze względu na przynależność państwową klienta, jego miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności mogłoby sprzyjać wzrostowi oraz poszerzyć dostępną konsumentom ofertę handlową na rynku wewnętrznym.

- (3) Celem niniejszego rozporządzenia jest rozwiązanie problemu nieuzasadnionego blokowania geograficznego przez likwidację niektórych przeszkód w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego. Należy jednak uwzględnić fakt, że liczne różnice w przepisach państw członkowskich, takie jak różnice skutkujące odmiennymi normami krajowymi lub brakiem wzajemnego uznawania czy harmonizacji na szczeblu Unii, wciąż stanowią znaczne przeszkody dla handlu transgranicznego. Przeszkody te nadal powodują rozdrobnienie rynku wewnętrznego i często skłaniają handlowców do stosowania praktyk blokowania geograficznego. Parlament Europejski, Rada i Komisja powinny zatem nadal usuwać te przeszkody, z myślą o zmniejszeniu rozdrobnienia rynku i ukończeniu tworzenia rynku wewnętrznego.
- (4) Zgodnie z art. 20 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ państwa członkowskie zapewniają, by usługodawcy prowadzący działalność w Unii nie traktowali usługobiorców w zróżnicowany sposób ze względu na ich przynależność państwową lub miejsce zamieszkania. Przepis ten nie umożliwił jednak w pełni skutecznego zwalczania dyskryminacji i niewystarczająco ograniczył niepewność prawa. Celem niniejszego rozporządzenia jest doprecyzowanie art. 20 dyrektywy 2006/123/WE przez określenie niektórych sytuacji, w których przepis ten nie może uzasadniać zróżnicowanego traktowania z powodu przynależności państwowej, miejsca zamieszkania lub miejsca prowadzenia działalności. Jednakże w zakresie, w jakim niniejsze rozporządzenie jest sprzeczne z przepisami dyrektywy 2006/123/WE, nadrzędne powinno być niniejsze rozporządzenie. Ponadto nieuzasadnione blokowanie geograficzne i inne formy dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności mogą wynikać również z działań handlowców prowadzących działalność w państwach trzecich nieobjętych tą dyrektywą.
- (5) W celu zapewnienia dobrego funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz ułatwienia dostępu do towarów i usług, a także ich swobodnego przepływu w całej Unii, bez dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności konieczne jest zatem ustanowienie w niniejszym rozporządzeniu ukierunkowanych środków, które stworzą jasny, jednolity i skuteczny zestaw przepisów dotyczących wybranych zagadnień. Środki te powinny mieć na celu poszerzenie kierowanej do klientów oferty handlowej oraz poprawę ich dostępu do towarów i usług, przy jednoczesnym uwzględnieniu przysługującej przedsiębiorcom swobody ustalania własnej polityki handlowej zgodnie z prawem unijnym i krajowym.
- (6) Niniejsze rozporządzenie ma zapobiegać dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności klientów, w tym nieuzasadnionemu blokowaniu geograficznemu, w transakcjach transgranicznych między handlowcami a klientami dotyczących sprzedaży towarów i świadczenia usług w Unii. Rozporządzenie to ma rozwiązać problem zarówno bezpośredniej, jak i pośredniej dyskryminacji. Zmierza ono zatem również do objęcia nieuzasadnionych różnic w traktowaniu ze względu na inne kryteria, które prowadzą do takich samych skutków, jak stosowanie kryteriów bezpośrednio opartych na przynależności państwowej klientów lub ich miejscu zamieszkania, bez względu na to czy klient na stałe lub tymczasowo znajduje się w innym państwie członkowskim lub miejscu prowadzenia działalności. Te inne kryteria mogą opierać się w szczególności na informacjach wskazujących na fizyczną lokalizację klientów, takich jak adres IP używany przy dostępie do interfejsu internetowego, adres podany do celów dostawy towarów, wybór języka lub państwo członkowskie, w którym wydano instrument płatniczy klienta.
- (7) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do sytuacji o charakterze czysto wewnętrznym dla danego państwa członkowskiego, gdy wszystkie istotne elementy transakcji ograniczają się do jednego państwa członkowskiego, jak w szczególności przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności klienta lub handlowca, miejsce wykonania, środki płatności w transakcji lub ofercie, jak również wykorzystanie interfejsu internetowego.
- (8) W wyniku wdrożenia dyrektywy 2006/123/WE w niektórych sektorach usługowych część barier regulacyjnych i administracyjnych dla handlowców została zniesiona w całej Unii. W konsekwencji należy zapewnić spójność między niniejszym rozporządzeniem a dyrektywą 2006/123/WE w odniesieniu do zakresu jego stosowania. W związku z tym niniejsze rozporządzenie powinno stosować się między innymi do innych niż audiowizualne

⁽¹⁾ Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36).

usług świadczonych drogą elektroniczną, których główną cechą jest zapewnienie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych przedmiotów objętych ochroną oraz umożliwienie korzystania z takich utworów lub przedmiotów, jednak z zastrzeżeniem szczególnego wyłączenia oraz pod warunkiem oceny tego wyłączenia przewidzianej w niniejszym rozporządzeniu. Usługi audiowizualne, w tym usługi, których zasadniczym celem jest zapewnianie dostępu do transmisji wydarzeń sportowych i które są świadczone na podstawie wyłącznych licencji terytorialnych, nie wchodzą w zakres niniejszego rozporządzenia. W związku z tym należy wyłączyć z niego również dostęp do detalicznych usług finansowych, w tym do usług płatniczych, niezależnie od przepisów niniejszego rozporządzenia dotyczących niedyskryminacji w zakresie płatności.

- (9) Dyskryminacja może wystąpić również w przypadku usług transportowych, w szczególności w kwestii sprzedaży biletów na przewóz osób. W tym zakresie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 ⁽¹⁾, (UE) nr 1177/2010 ⁽²⁾ oraz (UE) nr 181/2011 ⁽³⁾ przewidują już jednak ogólne zakazy dyskryminacji obejmujące wszystkie praktyki dyskryminacyjne, do których odnosi się niniejsze rozporządzenie. Ponadto w najbliższej przyszłości planuje się zmianę rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾ w tym zakresie. W związku z tym, aby zapewnić spójność z zakresem stosowania dyrektywy 2006/123/WE, usługi transportowe powinny pozostać poza zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia.
- (10) Jeżeli handlowiec oferuje pakiet, który łączy kilka usług lub pakiet towarów połączonych z usługami i jeżeli przynajmniej jedna z tych usług oferowana osobno wchodziłaby w zakres niniejszego rozporządzenia, a pozostałe z nich nie, handlowiec ten powinien albo przestrzegać zakazów ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu w odniesieniu do całego pakietu, albo przynajmniej zaoferować osobno usługi wchodzące w zakres niniejszego rozporządzenia, jeżeli ten sam handlowiec oferuje je klientom również osobno. Jeżeli handlowiec oferuje usługę lub towar osobno poza pakietem, powinien on zachować swobodę decydowania o cenie takiej usługi lub towaru poza pakietem, pod warunkiem że nie ustala różnych cen z przyczyn związanych z przynależnością państwową, miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności.
- (11) Niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla przepisów mających zastosowanie w dziedzinie opodatkowania, gdyż Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) określa odrębną podstawę działań na szczeblu Unii w kwestiach podatkowych.
- (12) Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 ⁽⁵⁾ wybór prawa właściwego dla umowy między konsumentem a przedsiębiorcą, który wykonuje działalność gospodarczą lub zawodową w państwie, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu, lub w państwie, do którego, jako jedyne lub jednego z wielu, przedsiębiorca w jakikolwiek sposób kieruje taką działalność, nie może prowadzić do pozbawienia konsumenta ochrony przyznanej mu na mocy przepisów, których nie można uchylić w drodze umowy zgodnie z prawem kraju, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 ⁽⁶⁾ w sprawach związanych z umową między konsumentem a osobą, która wykonuje działalność zawodową lub gospodarczą w państwie członkowskim, w którym konsument ma miejsce zamieszkania, lub w jakikolwiek sposób kieruje taką działalność do tego państwa, jako do jedyne państwa lub jednego z wielu, konsument może wytoczyć powództwo przeciwko swojemu kontrahentowi przed sądami państwa członkowskiego, w którym konsument ma miejsce zamieszkania, zaś powództwo przeciwko konsumentowi może być wytoczone wyłącznie przed tymi sądami.
- (13) Niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla aktów prawa Unii dotyczących współpracy sądowej w sprawach cywilnych, w szczególności dla przepisów dotyczących prawa właściwego dla zobowiązań umownych oraz dotyczących jurysdykcji sądowej określonych w rozporządzeniach (WE) nr 593/2008 i (UE) nr 1215/2012. W szczególności z samego faktu, że handlowiec działa zgodnie z niniejszym rozporządzeniem,

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania usług lotniczych na terenie Wspólnoty (Dz.U. L 293 z 31.10.2008, s. 3).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1177/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 14).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1).

nie należy wywodzić, że kieruje swoją działalność do państwa członkowskiego konsumenta w rozumieniu art. 6 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 593/2008 i art. 17 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1215/2012. Zatem sam fakt, że handlowiec nie blokuje lub nie ogranicza dostępu do interfejsu internetowego konsumentom z innego państwa członkowskiego, nie stosuje różnych ogólnych warunków dostępu w przypadkach określonych w niniejszym rozporządzeniu lub nie stosuje różnych warunków transakcji płatniczych w zakresie akceptowanych środków płatniczych, nie powinien być sam w sobie uznawany za kierowanie działalności do państwa członkowskiego konsumenta do celów określenia prawa właściwego i jurysdykcji. Nie powinno to również stanowić wystarczającej podstawy do uznania handlowca za kierującego działalność do państwa członkowskiego, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu lub zamieszkania i gdzie handlowiec, przestrzegając przepisów niniejszego rozporządzenia, udziela konsumentowi informacji i pomocy w związku z zawarciem umowy.

- (14) Odnośnie do znaczenia i stosowania terminu „usługi świadczone drogą elektroniczną” w rozumieniu niniejszego rozporządzenia należy zapewnić pewność prawa i spójność z unijnymi przepisami dotyczącymi podatku od wartości dodanej (VAT), które umożliwiają handlowcom składanie deklaracji i płacenie podatku VAT w sposób uproszczony za pośrednictwem małego punktu kompleksowej obsługi (MOSS) zgodnie z zasadami procedury szczególnej dla podatników nieposiadających siedziby, określonej w dyrektywie Rady 2006/112/WE⁽¹⁾ oraz rozporządzeniu wykonawczym Rady (UE) nr 282/2011⁽²⁾. Ze względu na szybkie zmiany w dziedzinie technologii i handlu termin „usługi świadczone drogą elektroniczną” należy zdefiniować w sposób neutralny technologicznie, odnosząc się do ogólnych cech takich usług i spójnie z definicją zawartą w art. 7 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 282/2011. Przy interpretowaniu i stosowaniu tej definicji należy również uwzględnić uściślenia zawarte w załączniku II do dyrektywy 2006/112/WE oraz w art. 7 ust. 2 i 3 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 282/2011 oraz załączniku I do tego rozporządzenia, o ile usługi wymienione w tych przepisach wchodzą w zakres niniejszego rozporządzenia.
- (15) Praktyki dyskryminacyjne, których dotyczy niniejsze rozporządzenie, stosowane są zwykle poprzez ogólne warunki i inne informacje ustalane i stosowane przez handlowca lub w jego imieniu jako warunek konieczny do uzyskania dostępu do danych towarów lub usług, które to ogólne warunki lub inne informacje są powszechnie dostępne. Obejmują one między innymi ceny, warunki płatności i dostawy. Mogą one zostać udostępnione ogółowi społeczeństwa przez handlowca lub w jego imieniu za pośrednictwem różnych środków, takich jak informacje publikowane w reklamach, na stronach internetowych, w dokumentach przekazywanych przed zawarciem umowy lub w dokumentach umownych. Takie ogólne warunki dostępu mają zastosowanie w przypadku braku indywidualnie wynegocjowanych umów przewidujących inne warunki, zawieranych bezpośrednio między handlowcem a klientem. Do celów niniejszego rozporządzenia nie należy traktować warunków negocjowanych indywidualnie między handlowcem a klientami jako ogólnych warunków dostępu.
- (16) Kupując towary lub usługi jako użytkownicy końcowi na podstawie ogólnych warunków dostępu konsumentów i przedsiębiorstwa, w szczególności mikroprzedsiębiorstwa oraz MŚP, często znajdują się w podobnej sytuacji. W związku z tym przed dyskryminacją ze względów związanych z przynależnością państwową, miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności należy chronić zarówno konsumentów, jak i przedsiębiorstwa, gdy do celów niniejszego rozporządzenia działają oni jako klienci. Ochrona taka nie powinna jednak obejmować klientów nabywających towar lub usługę, by je następnie odsprzedać, przekształcić, przetworzyć, wynająć lub zlecić podwykonawstwo, ponieważ wpłynęłoby to na systemy dystrybucji wykorzystywane na szeroką skalę w relacjach biznesowych między przedsiębiorstwami, które często są negocjowane dwustronnie i bezpośrednio związane ze strategiami handlowymi niższego lub wyższego szczebla. Przykłady takich systemów obejmują dystrybucję selektywną i wyłączną, które to systemy zasadniczo umożliwiają producentom wybór sprzedawców detalicznych, pod warunkiem zgodności z prawem konkurencji. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem pozostawać bez uszczerbku dla niedyskryminacyjnych praktyk handlowców, którzy ograniczają transakcje lub wielokrotne transakcje, aby uniemożliwić przedsiębiorstwom nabywanie ilości przekraczających ich wewnętrzne potrzeby, biorąc pod uwagę wielkość przedsiębiorstw, tak aby można było ustalić, czy zakup jest przeznaczony tylko do użytku końcowego.
- (17) Skutki dyskryminacyjnego traktowania w transakcjach związanych ze sprzedażą towarów lub świadczeniem usług w Unii są dla klientów i dla rynku wewnętrznego takie same niezależnie od tego, czy handlowiec prowadzi działalność w państwie członkowskim, czy w państwie trzecim. Aby zatem zagwarantować, że konkurujący handlowcy podlegają w tym zakresie takim samym wymogom, niniejsze rozporządzenie powinno stosować się w równym stopniu do wszystkich handlowców – łącznie z internetowymi platformami handlowymi – którzy prowadzą działalność na terytorium Unii.

(1) Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s. 1).

(2) Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) nr 282/2011 z dnia 15 marca 2011 r. ustanawiające środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 77 z 23.3.2011, s. 1).

- (18) Aby zwiększyć zdolność dostępu klientów do informacji związanych ze sprzedażą towarów i świadczeniem usług na rynku wewnętrznym oraz poprawić przejrzystość, również w odniesieniu do cen, handlowcy nie powinni, stosując rozwiązania technologiczne lub inne środki, uniemożliwiać klientom uzyskiwania pełnego i równego dostępu do interfejsów internetowych, w tym do aplikacji mobilnych, ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności. Rozwiązania technologiczne uniemożliwiające tego typu dostęp mogą obejmować w szczególności technologie wykorzystywane do określenia fizycznej lokalizacji klienta, w tym do jej monitorowania za pomocą adresu IP lub współrzędnych uzyskanych za pośrednictwem globalnego systemu nawigacji satelitarnej. Zakazu dyskryminacji w dostępie do interfejsów internetowych nie należy jednak utożsamiać z nakładaniem na handlowca obowiązku zawierania transakcji z klientami.
- (19) Aby zapewnić klientom równe traktowanie i uniknąć dyskryminacji, zgodnie z wymogami niniejszego rozporządzenia, handlowcy nie powinni projektować swoich interfejsów internetowych ani stosować rozwiązań technologicznych w sposób, który w praktyce uniemożliwia klientom z innych państw członkowskich łatwe składanie zamówień.
- (20) Niektórzy handlowcy używają różnych wersji interfejsów internetowych dla klientów z różnych państw członkowskich. Powinno to być nadal możliwe, należy jednak zakazać przekierowywania klientów z jednej wersji interfejsu internetowego do innej bez ich wyraźnej zgody. Handlowcy nie powinni być zobowiązani do uzyskiwania wyraźnej zgody konsumenta za każdym razem, gdy korzysta on z tego samego interfejsu internetowego. W przypadku gdy klient raz udzielił wyraźnej zgody, w tym przez podanie swoich preferencji mających zastosowanie do konta indywidualnego, tę wyraźną zgodę należy uznawać za ważną przy każdym kolejnym skorzystaniu przez tego samego konsumenta z tego samego interfejsu internetowego. Klient powinien mieć możliwość wycofania takiej zgody w dowolnym momencie. Wszystkie wersje interfejsu internetowego powinny być w każdej chwili łatwo dostępne dla klienta.
- (21) W niektórych przypadkach blokowanie lub ograniczanie dostępu lub przekierowanie bez wyraźnej zgody klienta do alternatywnej wersji interfejsu internetowego ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub prowadzenia działalności może być konieczne do zapewnienia zgodności z wymogiem określonym w prawie Unii lub w prawie danego państwa członkowskiego zgodnie z prawem Unii, który obowiązuje handlowca w związku z prowadzeniem działalności w tym państwie członkowskim. Takie przepisy mogą ograniczać klientom dostęp do pewnych towarów lub usług, na przykład wtedy, gdy zakazują wyświetlania określonych treści w niektórych państwach członkowskich. Nie można uniemożliwiać handlowcom przestrzegania takich wymogów, a zatem powinni oni mieć możliwość blokowania lub ograniczania dostępu bądź przekierowywania określonych klientów lub klientów na określonych terytoriach do danego interfejsu internetowego, gdyż jest to konieczne z tych względów. Żaden z przepisów niniejszego rozporządzenia nie ma na celu ograniczania wolności słowa ani wolności i pluralizmu mediów, w tym wolności prasy, gdyż są one gwarantowane w Unii i w państwach członkowskich, a w szczególności na mocy art. 11 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Karta).
- (22) W niektórych konkretnych sytuacjach nie można obiektywnie uzasadnić różnic w traktowaniu klientów przez zastosowanie ogólnych warunków dostępu obejmujących wyraźną odmowę sprzedaży towarów lub świadczenia usług ze względów związanych z przynależnością państwową klientów, ich miejscem zamieszkania lub prowadzenia działalności. W takich sytuacjach należy zakazać wszelkiej tego rodzaju dyskryminacji, a klienci powinni mieć możliwość, na warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu, zawierania transakcji na takich samych warunkach jak klient lokalny oraz powinni mieć pełny i równy dostęp do poszczególnych oferowanych towarów lub usług bez względu na ich przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności. W razie potrzeby handlowcy powinni zatem wprowadzać środki zapewniające przestrzeganie tego zakazu dyskryminacji, jeżeli w przeciwnym wypadku klienci nie mieliby takiego pełnego i równego dostępu.
- (23) Pierwsza z takich sytuacji zachodzi, gdy handlowiec sprzedaje towary i te towary dostarczane są do państwa członkowskiego, do którego handlowiec oferuje dostawy w swoich ogólnych warunkach dostępu, lub odbierane w miejscu uzgodnionym przez handlowca i klienta w państwie członkowskim, w którym handlowiec oferuje taką możliwość w tych ogólnych warunkach dostępu. W takiej sytuacji klient powinien mieć możliwość zakupu towarów na dokładnie takich samych warunkach, łącznie z ceną i warunkami dostawy, jak podobni klienci zamieszkali lub prowadzący działalność w państwie członkowskim, do którego towary są dostarczane lub w którym są odbierane. To mogłoby oznaczać, że zagraniczny klient musi odebrać towary w tym państwie członkowskim lub w innym państwie członkowskim, do którego przedsiębiorca dostarcza towar, lub zorganizować transgraniczną dostawę towarów we własnym zakresie. W takiej sytuacji, zgodnie z dyrektywą 2006/112/WE, nie ma konieczności dokonywania rejestracji do celów VAT w państwie członkowskim klienta.

- (24) Druga z takich sytuacji ma miejsce, gdy handlowiec świadczy usługi drogą elektroniczną. W tym przypadku nie jest potrzebna fizyczna dostawa, gdyż usługi są świadczone drogą elektroniczną. Handlowiec może składać deklarację VAT i płacić podatek w uproszczony sposób zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do VAT MOSS określonymi w rozporządzeniu wykonawczym (UE) nr 282/2011. Usługi świadczone drogą elektroniczną obejmują na przykład usługi w chmurze, usługi hurtowni danych, hosting stron internetowych i dostarczanie zapór sieciowych, korzystanie z wyszukiwarek i katalogów internetowych.
- (25) Ponadto stosowanie zróżnicowanych ogólnych warunków dostępu ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub prowadzenia działalności nie byłoby uzasadnione również w sytuacji, gdy handlowiec świadczy usługi odbierane przez klienta w danej lokalizacji fizycznej, na przykład w lokalu handlowca lub innym konkretnym miejscu, w którym handlowiec oferuje świadczenie usług na terytorium państwa członkowskiego, w którym działa. Sytuacje te dotyczą świadczenia usług innych niż usługi świadczone drogą elektroniczną, na przykład usług hotelowych, wydarzeń sportowych, najmu samochodów oraz biletów wstępu na festiwale muzyczne lub do parków rozrywki. W takich sytuacjach handlowiec nie musi rejestrować się do celów VAT w innym państwie członkowskim ani organizować transgranicznej dostawy towarów.
- (26) We wszystkich tych sytuacjach zgodność z niniejszym rozporządzeniem nie powoduje dodatkowych kosztów dla handlowca związanych z jurysdykcją lub z różnicami w prawie właściwym na podstawie przepisów dotyczących prawa właściwego dla zobowiązań umownych oraz dotyczących jurysdykcji, określonych w rozporządzeniach (WE) nr 593/2008 i (UE) nr 1215/2012, jeżeli handlowiec nie prowadzi działalności w państwie członkowskim konsumenta ani nie kieruje tam swojej działalności. Jeżeli natomiast handlowiec prowadzi działalność w państwie członkowskim konsumenta lub ją tam kieruje, to wyraził on zamiar nawiązania stosunków handlowych z konsumentami z tego państwa członkowskiego, a zatem miał możliwość uwzględnienia takich kosztów.
- (27) Zakazu dyskryminacji klientów na mocy niniejszego rozporządzenia nie należy rozumieć jako zakazu uniemożliwiającego handlowcom oferowanie towarów lub usług w różnych państwach członkowskich lub dla określonych grup klientów, w formie ofert ukierunkowanych i zróżnicowanych ogólnych warunków dostępu, w tym przez tworzenie interfejsów internetowych dla poszczególnych krajów. Jednak w takich sytuacjach, gdy klient chce skorzystać z takich ofert i ogólnych warunków dostępu, handlowcy powinni zawsze traktować go bez dyskryminacji ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności. Zakazu tego nie należy rozumieć jako uniemożliwiającego stosowanie ogólnych warunków dostępu, które różnią się z innych względów, na przykład przynależności do danego stowarzyszenia czy wkładów na rzecz handlowca, jeżeli względy te nie mają związku z przynależnością państwową, miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności. Zakazu tego nie należy również rozumieć jako uniemożliwiającego handlowcowi niedyskryminujące oferowanie zróżnicowanych warunków, w tym różnych cen, w różnych punktach sprzedaży, na przykład w sklepach i na stronach internetowych, lub składanie konkretnych ofert tylko na określonym terytorium w danym państwie członkowskim.
- (28) Ponadto zakaz ten nie powinien być rozumiany jako wpływający na stosowanie jakichkolwiek ograniczeń terytorialnych lub innych dotyczących posprzedażnej obsługi klienta lub usług posprzedażnych oferowanych klientowi przez handlowca. Niniejsze rozporządzenie nie powinno zatem być rozumiane jako nakładające obowiązek transgranicznej dostawy towarów do innego państwa członkowskiego, w którym handlowiec nie oferuje klientom możliwości takiej dostawy. Nie należy go również rozumieć jako wprowadzającego dodatkowy obowiązek ponoszenia kosztów wysyłki i transportu oraz montażu i demontażu, wykraczający poza uzgodnienia umowne zgodne z prawem Unii i prawem krajowym. Stosowanie niniejszego rozporządzenia powinno pozostawać bez uszczerbku dla dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/44/WE ⁽¹⁾ oraz 2011/83/UE ⁽²⁾.
- (29) Samo przestrzeganie niniejszego rozporządzenia nie powinno wiązać się z obowiązkiem przestrzegania przez handlowca obowiązujących w państwie członkowskim klienta pozaumownych krajowych wymogów prawnych dotyczących danych towarów i usług, na przykład wymogów dotyczących etykietowania lub wymogów branżowych, lub z obowiązkiem informowania klientów o tych wymogach.
- (30) Handlowcy objęci procedurą szczególną określoną w tytule XII rozdział 1 dyrektywy 2006/112/WE nie muszą płacić VAT w państwie członkowskim, w którym posiadają siedzibę. Jeżeli handlowcy ci świadczą usługi drogą elektroniczną, zakaz stosowania ogólnych warunków dostępu zróżnicowanych ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub prowadzenia działalności pociągałby za sobą

⁽¹⁾ Dyrektywa 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji (Dz.U. L 171 z 7.7.1999, s. 12).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64).

obowiązek rejestracji do celów rozliczania VAT z innymi państwami członkowskimi i mógłby oznaczać dodatkowe koszty, będące nieproporcjonalnym obciążeniem w stosunku do wielkości i charakteru takich handlowców. Na okres obowiązywania takiej procedury szczególnej należy zatem zwolnić tych handlowców z obowiązku przestrzegania tego zakazu.

- (31) We wszystkich tych sytuacjach szczególny zakaz lub wymóg określony w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego zgodnie z prawem Unii może w niektórych przypadkach uniemożliwiać handlowcom sprzedaż towarów lub świadczenie usług dla określonych klientów lub klientów na określonych terytoriach ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności. Przepisy państw członkowskich mogą także zobowiązywać handlowców, zgodnie z prawem Unii, do przestrzegania określonych zasad ustalania cen książek. Nie należy uniemożliwiać handlowcom przestrzegania takich przepisów w koniecznym zakresie.
- (32) Zgodnie z prawem Unii handlowcy mają co do zasady swobodę decydowania, jakie środki płatności chcą akceptować. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/751⁽¹⁾ oraz dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366⁽²⁾ handlowcy, którzy akceptują instrument płatniczy oparty na karcie określonej marki i kategorii płatniczej, nie mają obowiązku akceptować kart tej samej kategorii płatniczej, ale innej marki instrumentów płatniczych opartych na karcie, lub innych kategorii kart tej samej marki. Podobnie handlowcy, którzy akceptują karty debetowe danej marki, nie są zobowiązani do akceptowania kart kredytowych tej marki, a sprzedawcy detaliczni, którzy akceptują konsumenckie karty kredytowe danej marki – do akceptowania również biznesowych kart kredytowych tej samej marki. Podobnie handlowiec korzystający z usług inicjowania płatności zdefiniowanych w dyrektywie (UE) 2015/2366 nie jest zobowiązany do zaakceptowania płatności oznaczającej konieczność zawarcia nowej lub zmienionej umowy z dostawcą świadczącym usługi inicjowania płatności. Jednakże po dokonaniu wyboru środka płatniczego handlowcy nie powinni dyskryminować klientów w Unii, odmawiając zawarcia pewnych transakcji, ani w inny sposób różnicować niektórych warunków płatności w tych transakcjach ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności. W tym szczególnym kontekście należy analogicznie wprowadzić jednoznaczny zakaz takiego nieuzasadnionego nierównego traktowania ze względu na lokalizację rachunku płatniczego, miejsce prowadzenia działalności dostawcy usług płatniczych lub miejsce wydania instrumentu płatniczego w Unii. Ponadto należy przypomnieć, że już w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012⁽³⁾ zakazano wszystkim odbiorcom, w tym handlowcom, uzależniania przyjęcia płatności w euro od lokalizacji rachunku bankowego w danym państwie członkowskim. Handlowcy powinni zachować prawo do pobierania – bez dyskryminacji i zgodnie z prawem Unii – opłat za korzystanie z danego instrumentu płatniczego. Prawo to podlega ograniczeniom wprowadzonym przez państwa członkowskie zgodnie z art. 62 ust. 5 dyrektywy (UE) 2015/2366.
- (33) W dyrektywie (UE) 2015/2366 wprowadzono ściśle wymogi bezpieczeństwa dotyczące inicjowania i przetwarzania płatności elektronicznych. Wymogi te zmniejszają ryzyko oszustwa w przypadku wszystkich nowych i bardziej tradycyjnych środków płatności, zwłaszcza w przypadku płatności elektronicznych. Dostawcy usług płatniczych są zobowiązani do stosowania tzw. silnego uwierzytelnienia klienta, czyli procesu uwierzytelnienia potwierdzającego tożsamość użytkownika usługi płatniczej lub transakcję płatniczą. W odniesieniu do transakcji zdalnych, na przykład płatności elektronicznych, wymogi bezpieczeństwa są jeszcze surowsze, gdyż zobowiązują do dynamicznego połączenia z kwotą transakcji i z rachunkiem odbiorcy, aby dodatkowo chronić użytkownika przez zminimalizowanie ryzyka w przypadku błędów lub prób oszustwa. Wymogi te znacznie ograniczają ryzyko oszustw płatniczych w przypadku zakupów krajowych i transgranicznych. Jednak w sytuacjach, gdy handlowiec nie dysponuje innymi środkami ograniczającymi ryzyko niewykonania zobowiązania przez klienta, w tym w szczególności trudności w odniesieniu do oceny wiarygodności kredytowej klienta, handlowcy powinni mieć prawo do wstrzymania dostawy towarów lub świadczenia usługi, dopóki nie otrzymają potwierdzenia, że transakcja płatnicza została prawidłowo zainicjowana. W przypadku polecenia zapłaty handlowcy powinni mieć prawo do wymagania wpłaty zaliczki przy użyciu polecenia przelewu, zanim wyślą towar lub wykonają usługę. Jednak odmienne traktowanie powinno wynikać wyłącznie z obiektywnych i uzasadnionych powodów.
- (34) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć wpływu na stosowanie reguł konkurencji, w szczególności art. 101 i 102 TFUE. W szczególności niniejsze rozporządzenie, a zwłaszcza jego przepisy dotyczące dostępu do towarów lub usług, nie powinno wpływać na porozumienia ograniczające sprzedaż aktywną w rozumieniu rozporządzenia

(1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/751 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie opłat interchange w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę (Dz.U. L 123 z 19.5.2015, s. 1).

(2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (Dz.U. L 337 z 23.12.2015, s. 35).

(3) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiające wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009 (Dz.U. L 94 z 30.3.2012, s. 22).

Komisji (UE) nr 330/2010 ⁽¹⁾. Porozumienia nakładające na handlowców obowiązek powstrzymania się od prowadzenia sprzedaży pasywnej w odniesieniu do określonych klientów czy grup klientów na niektórych terytoriach na ogół uznaje się za ograniczenie konkurencji i zwykle nie można ich wyłączyć z zakazu ustanowionego w art. 101 ust. 1 TFUE. Jeżeli jednak wyłączenie takie ma zastosowanie lub jeżeli ograniczenia umowne nie są objęte art. 101 TFUE, istnieje ryzyko wykorzystywania ich do obchodzenia przepisów niniejszego rozporządzenia. Odnośne postanowienia takich porozumień powinny być zatem nieważne z mocy prawa, jeżeli nakładają na handlowców obowiązek działania z naruszeniem określonych w niniejszym rozporządzeniu zakazów dotyczących dostępu do interfejsów internetowych, dostępu do towarów lub usług oraz płatności. Przepisy te dotyczą na przykład ograniczeń umownych uniemożliwiających handlowcowi, ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności, odpowiadanie na zamówienia klientów indywidualnych, o które nie zabiegał, a które dotyczą sprzedaży towarów, bez dostawy, poza terytorium przydzielonym handlowcowi umownie.

- (35) Państwa członkowskie powinny wyznaczyć co najmniej jeden organ, który będzie odpowiedzialny za podejmowanie skutecznych działań służących zapewnieniu przestrzegania niniejszego rozporządzenia. Organy te, do których mogą należeć sądy lub organy administracyjne, powinny mieć uprawnienia niezbędne do nakazania handlowcom przestrzegania niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie powinny również zagwarantować możliwość stosowania wobec handlowców skutecznych, proporcjonalnych i odstrasżających środków w razie naruszenia niniejszego rozporządzenia.
- (36) Konsumentom powinni być umożliwione korzystanie z pomocy odpowiedzialnych organów ułatwiających rozwiązywanie sporów z handlowcami, które wynikają ze stosowania niniejszego rozporządzenia, w tym, w stosownych przypadkach, organów utworzonych na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 524/2013 ⁽²⁾.
- (37) Niniejsze rozporządzenie należy regularnie oceniać, by w razie potrzeby zaproponować wprowadzenie do niego zmian. W ocenach tych należy uwzględnić ogólny wpływ niniejszego rozporządzenia na rynek wewnętrzny i transgraniczny handel elektroniczny. W pierwszej ocenie należy skupić się na analizie zasadności ewentualnego rozszerzenia zakazu różnych ogólnych warunków dostępu do usług świadczonych drogą elektroniczną, w tym tych, których główną cechą jest zapewnienie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych przedmiotów objętych ochroną, oraz umożliwienie korzystania z takich utworów lub przedmiotów, pod warunkiem że handlowiec ma wymagane prawa w odniesieniu do stosownych terytoriów. Należy również ocenić, czy zakres niniejszego rozporządzenia powinno się rozszerzyć na usługi nieobjęte zakresem dyrektywy 2006/123/WE, z należytym uwzględnieniem specyfiki każdej z tych usług.
- (38) Aby ułatwić skuteczne egzekwowanie przepisów niniejszego rozporządzenia, należy także udostępnić do tego celu mechanizmy współpracy transgranicznej między właściwymi organami, określone w rozporządzeniu (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾. Ponieważ jednak rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 ma zastosowanie jedynie do przepisów chroniących interesy konsumentów, mechanizmy te powinny być dostępne tylko wtedy, gdy klient jest konsumentem. Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 2006/2004. Ponieważ rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 zostaje uchylone rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 ⁽⁴⁾ ze skutkiem od dnia 17 stycznia 2020 r., również to rozporządzenie powinno zostać zmienione, tak aby utrzymać ochronę interesów konsumentów.
- (39) W celu umożliwienia występowania z powództwami o zaprzestanie szkodliwych praktyk w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów w odniesieniu do czynów sprzecznych z niniejszym rozporządzeniem na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/22/WE ⁽⁵⁾, należy także zmienić tę dyrektywę, dodając w załączniku I do niej odniesienie do niniejszego rozporządzenia. Należy też zachęcać konsumentów do korzystania z wprowadzonych na mocy rozporządzenia (UE) nr 524/2013 mechanizmów pozasądowego rozstrzygnięcia sporów dotyczących zobowiązań umownych wynikających z internetowych umów sprzedaży lub umów o świadczenie usług.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 330/2010 z dnia 20 kwietnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych (Dz.U. L 102 z 23.4.2010, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie internetowego systemu rozstrzygnięcia sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich) (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów („Rozporządzenie w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów”) (Dz.U. L 364 z 9.12.2004, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 345 z 27.12.2017, s. 1).

⁽⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/22/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów (Dz.U. L 110 z 1.5.2009, s. 30).

- (40) Handlowcy, organy publiczne i inne zainteresowane strony powinni mieć odpowiednio dużo czasu na dostosowanie się do przepisów niniejszego rozporządzenia i na zapewnienie jego przestrzegania.
- (41) Aby osiągnąć cel, jakim jest skuteczne zwalczanie bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową klienta, jego miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności, należy przyjąć rozporządzenie mające bezpośrednio zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich. Jest to konieczne, aby zagwarantować jednolite stosowanie przepisów dotyczących niedyskryminacji w całej Unii oraz ich wejście w życie w tym samym czasie. Wyłącznie rozporządzenie gwarantuje jasność, jednolitość i pewność prawa w stopniu pozwalającym klientom na czerpanie pełnych korzyści z tych przepisów.
- (42) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie zapobieganie bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji w transakcjach z handlowcami w Unii ze względu na przynależność państwową klienta, jego miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności, w tym zapobieganie nieuzasadnionemu blokowaniu geograficznemu, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie z uwagi na transgraniczny charakter problemu oraz niedostateczną jasność istniejących ram prawnych, natomiast ze względu na jego rozmiary i potencjalne skutki w zakresie handlu na rynku wewnętrznym możliwe jest lepsze osiągnięcie tego celu na poziomie Unii, może ona przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (43) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych ani zasad uznanych w Karcie. W szczególności niniejsze rozporządzenie ma na celu pełne poszanowanie art. 11, 16, 17 i 38 Karty,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Cel i zakres

1. Celem niniejszego rozporządzenia jest przyczynienie się do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego przez zapobieganie nieuzasadnionemu blokowaniu geograficznemu i innym formom dyskryminacji motywowanej bezpośrednio lub pośrednio przynależnością państwową klientów, ich miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności, w tym przez doprecyzowanie określonych sytuacji, w których odmiennego traktowania nie można uzasadnić zgodnie z art. 20 ust. 2 dyrektywy 2006/123/WE.
2. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do sytuacji czysto wewnątrz krajowych, gdy wszystkie istotne elementy transakcji mają miejsce w obrębie jednego państwa członkowskiego.
3. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do rodzajów działalności, o których mowa w art. 2 ust. 2 dyrektywy 2006/123/WE.
4. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla przepisów mających zastosowanie w dziedzinie opodatkowania.
5. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez wpływu na przepisy mające zastosowanie w dziedzinie praw autorskich i praw pokrewnych, w szczególności na przepisy wprowadzone w dyrektywie 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾.
6. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla prawa Unii dotyczącego współpracy sądowej w sprawach cywilnych. Ze zgodności z niniejszym rozporządzeniem nie należy wywodzić, że handlowiec kieruje swoją działalność do państwa członkowskiego, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu lub zamieszkania w rozumieniu art. 6 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 593/2008 i art. 17 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1215/2012. W szczególności gdy handlowiec działający zgodnie z art. 3, 4 i 5 niniejszego rozporządzenia nie blokuje lub nie ogranicza konsumentom dostępu do interfejsu internetowego, nie przekierowuje konsumentów do wersji interfejsu internetowego opartej na ich przynależności państwowej lub miejscu zamieszkania, która różni się od interfejsu internetowego, do którego konsument starał się pierwotnie o dostęp, nie stosuje różnych ogólnych warunków dostępu przy sprzedaży towarów lub świadczeniu usług w sytuacjach określonych w niniejszym rozporządzeniu, lub akceptuje instrumenty płatnicze wydane w innym państwie członkowskim w sposób niedyskryminujący, handlowca tego nie uznaje się jedynie na tej podstawie za kierującego działalność do państwa członkowskiego, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu lub zamieszkania. Podobnie tego handlowca nie uznaje się jedynie na tej podstawie za kierującego działalność do państwa członkowskiego, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu lub zamieszkania, gdy udziela on informacji i pomocy konsumentowi po zawarciu umowy, wynikających z faktu przestrzegania przez handlowca przepisów niniejszego rozporządzenia.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. L 167 z 22.6.2001, s. 10).

7. Art. 20 ust. 2 dyrektywy 2006/123/WE stosuje się w zakresie, w jakim niniejsze rozporządzenie nie zawiera bardziej szczegółowych przepisów.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „usługi świadczone drogą elektroniczną” oznaczają usługi świadczone za pośrednictwem internetu lub sieci elektronicznej, których świadczenie – ze względu na ich charakter – jest zasadniczo zautomatyzowane i wymaga minimalnego udziału człowieka, a jest niemożliwe bez wykorzystania technologii informacyjnych;
- 2) „opłata interchange” oznacza opłatę interchange zdefiniowaną w art. 2 pkt 10 rozporządzenia (UE) 2015/751;
- 3) „instrument płatniczy oparty na karcie” oznacza instrument płatniczy oparty na karcie zdefiniowany w art. 2 pkt 20 rozporządzenia (UE) 2015/751;
- 4) „marka płatnicza” oznacza markę płatniczą zdefiniowaną w art. 2 pkt 30 rozporządzenia (UE) nr 2015/751;
- 5) „transakcja płatnicza” oznacza transakcję płatniczą zdefiniowaną w art. 4 pkt 5 dyrektywy (UE) 2015/2366;
- 6) „usługa płatnicza” oznacza usługę płatniczą zdefiniowaną w art. 4 pkt 3 dyrektywy (UE) 2015/2366;
- 7) „dostawca usług płatniczych” oznacza dostawcę usług płatniczych zdefiniowanego w art. 4 pkt 11 dyrektywy (UE) 2015/2366;
- 8) „rachunek płatniczy” oznacza rachunek płatniczy zdefiniowany w art. 4 pkt 12 dyrektywy (UE) 2015/2366;
- 9) „instrument płatniczy” oznacza instrument płatniczy zdefiniowany w art. 4 pkt 14 dyrektywy (UE) 2015/2366;
- 10) „polecenie zapłaty” oznacza polecenie zapłaty zdefiniowane w art. 4 pkt 23 dyrektywy (UE) 2015/2366;
- 11) „polecenie przelewu” oznacza polecenie przelewu zdefiniowane w art. 4 pkt 24 dyrektywy (UE) 2015/2366;
- 12) „konsument” oznacza każdą osobę fizyczną działającą w celach, które nie mieszczą się w ramach jej działalności handlowej, gospodarczej, rzemieślniczej lub zawodowej;
- 13) „klient” oznacza konsumenta, który jest obywatelem państwa członkowskiego lub ma miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, lub przedsiębiorstwo, którego miejscem prowadzenia działalności jest państwo członkowskie, i korzysta z usługi lub kupuje towar lub zamierza to zrobić w Unii wyłącznie do użytku końcowego;
- 14) „ogólne warunki dostępu” oznaczają wszystkie warunki i inne informacje, w tym ceny sprzedaży netto, regulujące dostęp klientów do towarów lub usług oferowanych do sprzedaży przez handlowca, które to warunki i informacje są określone, stosowane i udostępniane publicznie przez handlowca lub w jego imieniu oraz mają zastosowanie w przypadku braku indywidualnie wynegocjowanej umowy między handlowcem i klientem;
- 15) „towary” oznaczają wszelkie materialne rzeczy ruchome, z wyjątkiem rzeczy sprzedawanych w drodze egzekucji lub w inny sposób z mocy prawa;
- 16) „interfejs internetowy” oznacza wszelkiego rodzaju oprogramowanie, w tym stronę internetową lub jej część oraz aplikacje, w tym aplikacje mobilne, obsługiwane przez handlowca lub na jego rzecz, które służy do zapewnienia klientom dostępu do towarów lub usług handlowca w celu zawarcia transakcji dotyczącej tych towarów lub usług;
- 17) „usługa” oznacza wszelką działalność gospodarczą prowadzoną na własny rachunek, zwykle za wynagrodzeniem, o której mowa w art. 57 TFUE;
- 18) „handlowiec” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, niezależnie od tego, czy jest to podmiot publiczny czy prywatny, która działa – w tym za pośrednictwem dowolnej innej osoby działającej w imieniu handlowca lub na jego rzecz – w celach związanych z działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub zawodową handlowca.

Artykuł 3

Dostęp do interfejsów internetowych

1. Handlowiec nie może, przy użyciu środków technicznych ani w inny sposób, blokować lub ograniczać dostępu klienta do swojego interfejsu internetowego ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności.

2. Handlowiec nie może ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności przekierowywać tego klienta do wersji swojego interfejsu internetowego różniącej się od interfejsu internetowego, do którego klient starał się pierwotnie uzyskać dostęp, pod względem układu, używanego języka lub innych cech dostosowujących ten interfejs do specyfiki klientów o określonej przynależności państwowej, miejscu zamieszkania lub miejscu prowadzenia działalności, chyba że klient udzielił wyraźnej zgody na takie przekierowanie.

Jeżeli takie przekierowanie następuje za wyraźną zgodą klienta, wersja interfejsu internetowego handlowca, do której klient początkowo próbował uzyskać dostęp, musi pozostać łatwo dostępna dla tego klienta.

3. Zakazy określone w ust. 1 i 2 nie mają zastosowania, jeżeli blokowanie lub ograniczanie dostępu lub przekierowanie jest niezbędne do zapewnienia zgodności z wymogiem określonym zgodnie z prawem Unii w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega działalność handlowca.

W takich przypadkach handlowiec jasno i szczegółowo wyjaśnia klientom powody, dla których zablokowanie lub ograniczenie dostępu bądź przekierowanie jest niezbędne do zapewnienia zgodności z takim wymogiem. Wyjaśnienie to podaje się w języku interfejsu internetowego, do którego klient początkowo próbował uzyskać dostęp.

Artykuł 4

Dostęp do towarów lub usług

1. Handlowiec nie różnicuje ogólnych warunków dostępu do towarów lub usług ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności, gdy klient zamierza:

- a) kupić towary od handlowca, a towary te są dostarczane do miejsca w państwie członkowskim, do którego dostawę handlowiec oferuje w ogólnych warunkach dostępu, albo towary te są odbierane w miejscu uzgodnionym przez handlowca i klienta w państwie członkowskim, w którym handlowiec oferuje taką możliwość w ogólnych warunkach dostępu;
- b) skorzystać z usług świadczonych przez handlowca drogą elektroniczną, innych niż usługi, których główną cechą jest zapewnienie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych przedmiotów objętych ochroną i umożliwienie korzystania z takich utworów i przedmiotów, włącznie ze sprzedażą utworów chronionych prawem autorskim lub przedmiotów objętych ochroną w formie niematerialnej;
- c) skorzystać ze świadczonych przez handlowca usług innych niż usługi świadczone drogą elektroniczną, w danej lokalizacji fizycznej na terytorium państwa członkowskiego, w którym handlowiec prowadzi działalność.

2. Zakaz określony w ust. 1 nie uniemożliwia handlowcom oferowania ogólnych warunków dostępu, w tym cen sprzedaży netto, które różnią się w poszczególnych państwach członkowskich lub w obrębie jednego państwa członkowskiego i które oferowane są klientom na określonym terytorium lub kierowane do określonych grup klientów w sposób niedyskryminujący.

3. Samo przestrzeganie zakazu określonego w ust. 1 nie oznacza, że handlowiec ma obowiązek przestrzegać pozaumownych krajowych wymogów prawnych obowiązujących w państwie członkowskim klienta i dotyczących odnośnych towarów i usług ani z obowiązkiem informowania klientów o tych wymogach.

4. Zakaz określony w ust. 1 lit. b) nie ma zastosowania do handlowców zwolnionych z VAT na podstawie przepisów tytułu XII rozdział 1 dyrektywy 2006/112/WE.

5. Zakaz określony w ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli szczegółowy przepis prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego zgodnie z prawem Unii uniemożliwia handlowcowi sprzedaż towarów lub świadczenie usług określonym klientom lub klientom na określonych terytoriach.

W odniesieniu do sprzedaży książek zakaz określony w ust. 1 nie uniemożliwia handlowcom stosowania różnych cen dla klientów na określonych terytoriach, jeżeli handlowcy są do tego zobowiązani przepisami prawa państw członkowskich zgodnie z prawem Unii.

Artykuł 5

Niedyskryminacja ze względów związanych z płatnością

1. W ramach akceptowanych przez handlowca środków płatności nie może on ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności, lokalizacją rachunku płatniczego, miejscem prowadzenia działalności dostawcy usług płatniczych lub miejscem wydania instrumentu płatniczego w Unii stosować zróżnicowanych warunków w odniesieniu do transakcji płatniczej, jeżeli:
  - a) transakcji płatniczej dokonuje się w drodze transakcji elektronicznej za pomocą polecenia przelewu, polecenia zapłaty lub instrumentu płatniczego opartego na karcie w obrębie tej samej marki płatniczej i kategorii;
  - b) są spełnione wymogi dotyczące uwierzytelnienia zgodnie z dyrektywą (UE) 2015/2366; oraz
  - c) transakcji płatniczej dokonuje się w walucie akceptowanej przez handlowca.
2. Gdy jest to uzasadnione obiektywnymi przyczynami, zakaz określony w ust. 1 nie uniemożliwia handlowcowi wstrzymania dostawy towarów lub świadczenia usługi, do czasu gdy otrzyma potwierdzenie, że transakcja płatnicza została prawidłowo zainicjowana.
3. Zakaz określony w ust. 1 nie uniemożliwia handlowcowi żądania opłat za korzystanie z instrumentu płatniczego opartego na karcie, w przypadku którego opłaty interchange nie zostały uregulowane w rozdziale II rozporządzenia (UE) 2015/751, ani za usługi płatnicze, do których nie ma zastosowania rozporządzenie (UE) nr 260/2012, chyba że prawo państwa członkowskiego, któremu podlega działalność handlowca, przewiduje taki zakaz lub ograniczenie prawa do żądania opłat za korzystanie z instrumentów płatniczych, zgodnie z art. 62 ust. 5 dyrektywy (UE) 2015/2366. Opłaty te nie mogą przekraczać kosztów bezpośrednich ponoszonych przez handlowca z tytułu korzystania z instrumentu płatniczego.

Artykuł 6

Porozumienia dotyczące sprzedaży pasywnej

1. Bez uszczerbku dla przepisów rozporządzenia (UE) nr 330/2010 i art. 101 TFUE niniejsze rozporządzenie pozostaje bez wpływu na porozumienia ograniczające sprzedaż aktywną w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 330/2010 lub na porozumienia ograniczające sprzedaż pasywną w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 330/2010, które to porozumienia dotyczą transakcji wykraczających poza zakres zakazów określonych w art. 3, 4 i 5 niniejszego rozporządzenia.
2. Postanowienia porozumień, które w odniesieniu do sprzedaży pasywnej w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 330/2010 nakładają na handlowców obowiązek działania naruszającego zakazy określone w art. 3, 4 i 5 niniejszego rozporządzenia, są nieważne z mocy prawa.

Artykuł 7

Egzekwowanie przepisów

1. Każde państwo członkowskie wyznacza organ lub organy odpowiedzialne za właściwe i skuteczne egzekwowanie przepisów niniejszego rozporządzenia.
2. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy określające środki stosowane w przypadku naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia oraz zapewniają ich stosowanie. Przewidziane środki są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.
3. O środkach, o których mowa w ust. 2, informuje się Komisję i podaje się je do wiadomości publicznej na stronie internetowej Komisji.

Artykuł 8

Pomoc dla konsumentów

Każde państwo członkowskie wyznacza organ lub organy odpowiedzialne za udzielanie konsumentom praktycznej pomocy w przypadku sporu między konsumentem a handlowcem, wynikającego ze stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 9

Klauzula przeglądowa

1. Do dnia 23 marca 2020 r., a następnie co pięć lat Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie z oceny niniejszego rozporządzenia. W sprawozdaniu tym Komisja uwzględnia ogólny wpływ rozporządzenia na rynek wewnętrzny i transgraniczny handel elektroniczny, w tym zwłaszcza ewentualne dodatkowe obciążenia administracyjne i finansowe dla handlowców wynikające ze współistnienia różnych obowiązujących systemów prawnych regulujących umowy konsumenckie. Sprawozdaniu temu, w stosownych przypadkach, towarzyszy wniosek dotyczący zmiany niniejszego rozporządzenia w świetle zmiany stanu prawnego, rozwoju technicznego i sytuacji gospodarczej.

2. Pierwszą spośród ocen, o których mowa w ust. 1, przeprowadza się w szczególności w celu oceny zakresu niniejszego rozporządzenia oraz zakresu zakazu określonego w art. 4 ust. 1 lit. b), jak również w celu ustalenia, czy niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie także do usług świadczonych drogą elektroniczną, których główną cechą jest zapewnienie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych przedmiotów objętych ochroną oraz umożliwienie korzystania z takich przedmiotów i utworów, włącznie ze sprzedażą utworów lub przedmiotów chronionych prawem autorskim w formie niematerialnej, pod warunkiem że handlowiec ma wymagane prawa w odniesieniu do stosownych terytoriów.

Artykuł 10

Zmiany rozporządzeń (WE) nr 2006/2004 i (UE) 2017/2394 oraz dyrektywy 2009/22/WE

1. W załączniku do rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 dodaje się punkt w brzmieniu:

„22. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/302 z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji klientów ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (WE) nr 2006/2004 oraz (UE) 2017/2394 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz.U. L 60 I z 2.3.2018, s. 1.), wyłącznie wtedy, gdy klient jest konsumentem zdefiniowanym w art. 2 pkt 12 tego rozporządzenia.”.

2. W załączniku do rozporządzenia (UE) 2017/2394 dodaje się punkt w brzmieniu:

„27. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/302 z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji klientów ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (WE) nr 2006/2004 oraz (UE) 2017/2394 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz.U. L 60 I z 2.3.2018, s. 1.), wyłącznie wtedy, gdy klient jest konsumentem zdefiniowanym w art. 2 pkt 12 tego rozporządzenia.”.

3. W załączniku I do dyrektywy 2009/22/WE dodaje się punkt w brzmieniu:

„16. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/302 z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji klientów ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (WE) nr 2006/2004 oraz (UE) 2017/2394 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz.U. L 60 I z 2.3.2018, s. 1.).”.

Artykuł 11

Przepisy końcowe

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 3 grudnia 2018 r.

2. Jednakże art. 6 stosuje się do przepisów porozumień zawartych do dnia 2 marca 2018 r. zgodnych z art. 101 TFUE oraz z odpowiednimi przepisami prawa krajowego w dziedzinie konkurencji od dnia 23 marca 2020 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 28 lutego 2018 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

L. PAVLOVA

Przewodniczący

W imieniu Rady

A. TAJANI

Przewodniczący

Oświadczenie Komisji

Komisja przyjmuje do wiadomości brzmienie art. 9 uzgodnione przez Parlament Europejski i Radę.

Nie naruszając swojego prawa do inicjatywy na mocy Traktatu, Komisja pragnie w związku z tym potwierdzić, że zgodnie z art. 9 w swojej pierwszej ocenie niniejszego rozporządzenia, której należy dokonać w ciągu dwóch lat od wejścia w życie rozporządzenia, przeprowadzi dogłębną ocenę sposobu, w jaki rozporządzenie zostało wdrożone i przyczyniło się do skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Dokonując oceny, Komisja weźmie pod uwagę rosnące oczekiwania konsumentów, zwłaszcza tych, którzy nie mają dostępu do usług chronionych prawem autorskim.

W ramach oceny Komisja przeprowadzi również merytoryczną analizę wykonalności i potencjalnych kosztów i korzyści wynikających z wszelkich zmian zakresu stosowania rozporządzenia, w szczególności w odniesieniu do ewentualnego usunięcia z art. 4 ust. 1 lit. b) wyłączenia usług świadczonych drogą elektroniczną, których główną cechą jest zapewnienie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych przedmiotów objętych ochroną oraz umożliwienie korzystania z takich utworów i przedmiotów, gdy handlowiec ma wymagane prawa w odniesieniu do stosownych terytoriów, z należyтым uwzględnieniem prawdopodobnych skutków, jakie rozszerzenie zakresu rozporządzenia miałyby dla konsumentów i przedsiębiorstw oraz zainteresowanych sektorów w całej Unii Europejskiej. Komisja uważnie przeanalizuje także, czy w innych sektorach, w tym w sektorach nieobjętych dyrektywą 2006/123/WE, które są również wyłączone z zakresu stosowania rozporządzenia zgodnie z jego art. 1 ust. 3, takich jak usługi w dziedzinie transportu oraz usługi audiowizualne, należy wyeliminować wszelkie pozostałe nieuzasadnione ograniczenia ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności.

Jeżeli w toku oceny Komisja dojdzie do wniosku, że zakres rozporządzenia powinien zostać zmieniony, dołączy do niej stosowny wniosek ustawodawczy.
